

LA PROVA DE SISÈ: UNA EINA PER A LA MILLORA

Isabel Sánchez Ibáñez. *Directora del CEIP Àgora. Barcelona*

El centres educatius rebíem l'inici del curs 2008-2009 amb la notícia que l'alumnat de sisè d'educació primària faria una prova externa per detectar el nivell real d'assoliment de competències bàsiques de la població escolar de Catalunya. La sorpresa va ser gran, sobretot per la manera com ens va arribar, una vegada més a través dels mitjans de comunicació, i pel desconeixement de què es faria exactament, qui ho faria, com, etc.

A les escoles es va instal·lar el desconcert. Informacions provinents de diferents fonts anaven generant una certa inquietud, ja que s'introduïen elements diferents als que ens havien acostumat les proves de competències bàsiques que van deixar de ser obligatòries el curs anterior: es parlava d'un sol dia per examinar l'alumnat de tot Catalunya, d'examinadors externs, d'aplicatius... Tot plegat provocava un cert vertigen, i més encara si hi afegim el dubte de què es faria amb els resultats, com s'utilitzarien o quin impacte provocarien en els centres.

Amb l'anunci de la prova d'avaluació de sisè d'educació primària, en un primer moment a les escoles es va instal·lar el desconcert

Al llarg del curs es van anar clarificant alguns d'aquests aspectes: es tractava d'una avaluació externa de caràcter formatiu, igual per a tots els centres indistintament de la seva titularitat, i que ha de servir per facilitar més informació sobre la situació global de Catalunya i sobre la situació de cada centre, a nivell de competències bàsiques de les àrees avaluades.

La utilització que es faria dels resultats era una de les qüestions que va generar més inquietud, davant de la possibilitat que es pogués elaborar un rànquing de centres sense tenir en compte elements diferenciadors, perjudicant així la imatge d'algunes escoles que, tot i fer una bona feina, tenen un alumnat que no assoleix les competències bàsiques amb un nivell adequat. La no publicació dels resultats individuals obtinguts pels centres i per l'alumnat va dissipar aquests recels, tot i que mai no es pot excloure totalment que es facin lectures interessades, des de diferents agents, dels resultats publicats, tots ells de caire general.

A nivell d'infraestructura, val a dir que un dels recels que es tenia des dels centres educatius era l'impacte que podria provocar la prova a nivell organitzatiu. Avui podem dir

El dispositiu organitzatiu de la prova ha funcionat a la perfecció, amb un nombre d'incidències mínim

que l'impacte ha estat nul. Per als centres, la realització de la prova només ha suposat la reserva d'horari del grup de sisè i la cessió d'un/a mestre/a com a examinador extern en un altre centre educatiu de la zona. Malgrat la gran envergadura del dispositiu organitzatiu muntat perquè tot l'alumnat de sisè fes la prova el mateix dia i a la mateixa hora, s'ha de reconèixer que l'operatiu dissenyat ha funcionat a la perfecció, amb un nombre d'incidències mínim.

L'examinador extern ha estat un dels elements nous de la prova de sisè. Fins avui, en les proves de competències bàsiques que fèiem als centres a tot l'alumnat de segon, quart i sisè d'educació primària, era el professorat del centre qui examinava i corregia el propi alumnat. Que la persona examinadora sigui externa a l'equip docent dóna objectivitat a les proves i afegeix valor als resultats obtinguts. Aquest guany en objectivitat augmenta en ser la persona que corregeix les proves una altra persona diferent.

Així, amb aquesta prova d'avaluació de sisè podem dir que una pràctica que els centres d'educació primària ja teníem incorporada en els Plans d'Avaluació Interna des de la implantació de les proves de Cb de l'any 2001, amb caràcter obligatori fins al 2007, pren un caire diferent, que ens apropa als països europeus i fa un pas endavant en la implementació de la cultura de l'avaluació en els centres educatius.

És en aquest sentit que la prova de sisè ens ha suposat als centres una eina important per a la millora de la nostra pràctica educativa. L'anàlisi dels resultats possibilita la reflexió interna de l'equip docent des de diferents àmbits.

La prova ens apropa als països europeus i fa un pas endavant en la implementació de la cultura de l'avaluació en els centres educatius

Per una banda, els resultats de les proves ens donen informació dels aspectes avaluats en el cas concret de cada alumne/a, del seu nivell de competència lingüística i matemàtica. Aquesta informació es contrasta amb el resultat de l'avaluació que el mateix centre fa de l'alumne/a al llarg del curs. Normalment no hi ha sorpreses, però la prova externa ens permet filar més prim, detectar alguns aspectes que poden quedar diluïts en altres tipus d'avaluació que fem habitualment.

Aquesta informació individual és igualment rellevant a l'hora de fer el traspàs al centre d'educació secundària on l'alumne/a continuarà la seva escolaritat, ja que enriqueix i objectivitza la informació que el centre de primària facilita a l'institut per garantir la continuïtat en el seu procés educatiu.

La informació dels resultats individuals de l'alumnat enriqueix i objectivitzava el traspàs de l'educació primària a la secundària obligatòria

Però al centre de primària no ens quedem només amb aquesta anàlisi dels resultats individuals. Amb aquesta anàlisi concreta podem fer una primera reflexió, partint del contrast dels resultats individuals amb el resultat de l'avaluació del centre, sobre si les mesures d'adequació que hem anat adoptant per a la millora de l'alumnat han estat les adequades i, a partir dels resultats d'aquesta reflexió, definir altres estratègies per a la millora.

Una altra anàlisi a fer a les escoles és el del resultat global del centre. D'una banda, ens aporta informació sobre el nivell que assoleix el nostre alumnat en relació amb els altres i, per l'altra, ens permet discriminar els trets positius i negatius de la nostra pràctica educativa.

Amb tots aquests elements, l'equip docent de l'escola ha d'obrir —en molts casos continuar— un procés de debat intern que ha de portar a adoptar mesures específiques, ja sigui en l'àmbit organitzatiu o en el didàctic, que han de conduir a una millora de l'assoliment de les competències bàsiques per part de l'alumnat.

A partir dels resultats globals, l'equip docent dels centres ha de continuar el procés de debat intern per adoptar mesures específiques de millora, tant en l'àmbit organitzatiu com en el didàctic

En definitiva, la prova d'avaluació de sisè d'educació primària ha esdevingut una eina per a la millora dels centres, sempre i quan es faci un ús pertinent de la informació que aporta. Aquesta informació, analitzada, contrastada, és una autèntica oportunitat perquè en el si de l'equip docent de centre s'obri una reflexió al voltant de la nostra pràctica docent.

Aquesta reflexió conjunta serà l'inici del debat que ens ha de portar a adoptar estratègies per al creixement com a professionals de l'educació responsables de l'èxit educatiu del nostre alumnat.